

ТАРАҚҚИЁТ МЕЗОНЛАРИ

МАЪРИФАТЛИ ЖАМИЯТ ЯНГИ МАЪНАВИЙ МАКОН БАГРИДА ШАКЛЛАНАДИ

(Иккинчи мақола)

Ҳар қандай тараққиёт, жамият ва инсонлар фаровонлиги давлат ва шахс ўргасидаги кучли ва мустаҳкам ишонч руҳига асосланни лозим. Давлат ўз олдига кўйган катта мақсадларга жамият аъзоларини, аллоҳида олинган шахсни ишонтира олмас экан, бундай жамият ва давлатда тараққиёт тўғрисидаги барча гаплар сафсатадан бошча нараса эмас. Ўзаро ишонч, аввало, давлатнинг ўз фуқаролари олдида берган ваъдасининг устидан чиқишидир. Бироқ яқин ва узоқ тарихдан биламизки, давлат катта ваъдалар бериб, уни бажара олмай, халқ олдида юзи шувут бўлган ҳоллар кўп. Бунга яқин тарихимиз ҳам гувоҳ.

Давоми 3-бетда

МУНОСАБАТ

СИФАТЛИ ТАЪЛИМ – МИЛЛИЙ ЮКСАЛИШИМИЗНИНГ ТАМАЛ ТОШИ

2022 йил сўнгтида мамлакатимиз ижтимоий-сиёсий ҳаёти билан боғлиқ улкан тарихий воқеъликнинг гувоҳи бўлдик. Бу ҳам бўлса, Президентимиз Шавкат Мирзиёевнинг Олий Мажлиси ва Узбекистон халқига Мурожаатномасидир.

Мурожаатномани тинглаш, мазмун-моҳиятини теран мушоҳада қилишиб жараёнда халқимиз ва Янги Ўзбекистоннинг ривоҷланниш истикбори билан боғлиқ мухим жиҳатлар яқъол намоён бўлди. Унда баён этилган фикр-мулоҳазалар мамлакатимиз тараққиётини халқимиз фаровонлигини янги босқичга кўтаришга қаратилган.

Давоми 2-бетда

БУНЁДКОРЛИК

ИНСОН ҚАДРИНИ УЛУГЛАШНИНГ ЧИНАКАМ НАМУНАСИ

Бўка туманида сув тошқинидан зарар кўрган аҳоли янги хонадонларга кўчиб кирди

Табиий оғатлар кутилмаганда содир бўлади. Ана шундай ҳодиса Бўка тумани худудига катта талафот етказган эди. Гап шундаки, ўтган йилнинг 21 июнь кунига ўтар кечаси кучли ёғингарлиликдан юзага келган сув тошқини туфайли туман марказидаги бино ва ишоотлар, аҳоли яшаш хонадонлари жиддий зарар кўрди.

Давоми 2-бетда

БУГУННИНГ ГАПИ

ҚИШНИНГ КУНИ ҚИРҚ ТУРЛИ

Аномал совуқка қай даражада тайёрмиз?

Ўтган йилнинг декабрь ойи бошида ёқсан қор ва айниқса, қаттиқ совуқ барчамизни шошириб кўйди. Куз-қиши мавсумига тайёргарлик борасидаги камчиликларимиз кўриниб қолди. Шахару қишлоқларда аҳолига электр энергияси, газ етказиб берисида, иссиқник таъминотида узилишлар кузатилди. Бу эса, ўз навбатида, жиддий нокулайликларни келтириб чиқарди.

Давоми 2-бетда

ИСЛОХОТЛАР – АМАЛДА

САНОАТ ИНҶИЛОБИГА МУҲИМ ТИРГАКЛАР Олмалиқда иқтисодиётимиз ривожига таянч асослар яратилмоқда

Яқинда оммавий аҳборот воситаларида мамлакатимиз тог-кон саноатига дахлдор бир хабар тарқалди: Корея миллий ассамблеяси томонидан “Олмалиқ кон-металлургия комбинати” акциядорлик жамиятига 15 миллиард вон (12 миллион АҚШ доллари атрофида) микдоридаги грант ажратилиши бўйича қарор кабул қилинди.

Давоми 4-бетда

МАЗКУР QR-КОДНИ СКАНЕР ҚИЛИШ ОРҚАЛИ ВИДЕОЛАВҲАГА ЎТИНГ.

ИЛМ-ФАН

АКАДЕМИК ҲАЛОЛЛИК

замонавий тамойиллар ва мақсадларга уйғун

Халқимиз орасида “иккита касб эгалари хато қилишга мутлақо ҳақли эмас” деган гап бор. Булар шифокорлар ва ҳукуқшунослардир. Сабаби, шифокорлар хатога йўл кўйса, инсон соглигига ёки ҳаётига раҳна солиниши мумкин. Ҳукуқшунослар адашса, бунинг оқибатлари хакида ҳатто тасаввур қилиш ҳам оғир.

Давоми 5-бетда

УНУТМАС МЕНИ БОҒИМ

ХОЖИ АБДУЛАЗИЗНИНГ манбури қаерда?

Дутор, танбур, сато каби торли мусиқа чолгу асбобларини маҳорат билан чалган мусиқачиларимиз бисёр. Улар орасида машҳур созандана ва бастиқор Турғун Алимматонинг ўрни алоҳида. Турғун ака ажойиб икро услуги билан, хусусан, танбурнавозлидига ўзига хос мактаб яратган. Таңбул ижроциилигини мукаммал ўрганиб, машҳур бўлишига Самарқандаги бир воқеа ҳам сабаб бўлган.

Турғун аканнинг нақвиронлик даври эди. “Сайқали рўйи замин”да биринчи

Давоми 6-бетда

ТАРАҚҚІЁТ МЕЗОНЛАРИ

МАЪРИФАТЛИ ЖАМИЯТ

ЯНГИ МАЪНАВИЙ МАКОН БАГРИДА ШАКЛАНАДИ

(Иккинчи мақола)

Абдухалил МАВРУЛОВ,
тарих фанлари доктори,
профессор

Бошланиши 1-бетда

касб қилиб олади. Ҳукмронлик адопат билан мустажкам булади, бинобарин, ҳукмронлик ва адопатни бирга олиб борган маъқул".

Шарқнинг машҳур алломаларидан бири Ҳусайн Вониз Кошифи "Ахлоқи муҳсиний ёху яхши хулқар" асарида бундай дейди: "Ҳакимлар айтадиларки, адопатнинг маъноси ҳалқаро тенглик кузлашдир, яъни бир гурӯҳ иккичи бир гурӯҳдан устун килинганди, ҳар тоифа ўз мартабасида тутилади. Подшоҳларнинг тобепари аслида тўрт гурӯҳ бўлали: биринчиси шамшири ахли, чунончи, амирлар ва лашкар бўлиб, улар оловга ўхшайди. Иккинчиси, қалам ахли, чунончи, китобдор ва вазирлар бўлиб, улар ҳаюга ўхшайди. Уччиниси, мумона ахли, чунончи, саводгар ва ҳунарманд бўлиб, улар сувга ўхшайди. Тўртиччиси, зироат ахли, чунончи, дехқонлар бўлиб, улар тупроқ сифати бўлали. Агар тўртта унсурнинг бири бошқасидан устун келса, ҳалқ міжози вайрон бўлғани каби бу тўрт гурӯҳнинг ҳам бири бошқасидан голиб келса, мулк міжози бузилади, оламинг тинчлиги ва одамзоднинг яшаш тарзи издан чикади".

Юқоридаги иктибослардан хуласа килиш мумкин, ҳар қандай жамиятнинг мавжудлиги, унинг усткунниси адопат билан боғлиқ. Адопат маънавий омиллар. Адопат мезонлари бузилган жойда бекарорлик, жамиятнинг емирилиши, одамларда бетоқатлик, зиддиятили ҳолатлар юзага келади.

Шунинг учун, назаримизда, янги маънавий макон аслида адопат қўргонидир. Бундай жамиятда одамлар ахилликда, ўзаро ҳурматда яшайди. Адопатли жамиятда демократиянинг умуминсоний таомиллари амал қилиди, инсон ҳуқуқлари сўзда эмас, амалда олий кадрияга айланади, барчанинг қонун оғдилини тенглиги таъминланади.

Шундай қилиб, янги маънавий маконнинг асосий омиллари, биринчидан, маънавий-маърифий ишлар нафародликага эршиган, иккинчидан, барқарор ижтимоий-маънавий мухит қарор топган, уччинидан, давлат ва ҳалқ ўртасида мустажкам ўзаро ишонч руҳи шаклланган, тўртичидан, ижтимоий адопатдан иборатидан.

Биринчидан, маърифатли жамиятни назаримизда, янги маънавий маконнинг асосий омиллари, биринчидан, маънавий-маърифий ишлар нафародликага эршиган, иккинчидан, барқарор ижтимоий-маънавий мухит қарор топган, уччинидан, давлат ва ҳалқ ўртасида мустажкам ўзаро ишонч руҳи шаклланган, тўртичидан, ижтимоий адопатдан иборатидан.

МАЪРИФАТЛИ ЖАМИЯТ КИШИСИ ТОМ МАЪНОДА ВАТАНПАРВАР БЎЛИШИ КЕРАК. ВАТАН ҲИССИ — МУҚАДДАС ТҮЙФУ. ВАТАННИ ФАҚАТ СЎЗДА СЕВИБ БЎЛМАЙДИ. ҲАҚИҚИЙ ВАТАНПАРВАРЛИК ИНСОННИНГ АМАЛИЙ ФАОЛИЯТИДА КЎРИНАДИ. ҚОЛАВЕРСА, ВАТАННИ “МЕН ВАТАНПАРВАРМАН”, “МЕН ВАТАННИ СЕВАМАН”, ДЕМАСДАН ҲАМ СЕВСА БЎЛАДИ. БУНИНГ УЧУН ИНСОН ВАТАНГА НИСБАТАН МУҲАББАТЛИ ВА САДОҚАТЛИ БЎЛИШИ ЛОЗИМ. ВАТАННИ СЕВИШ — МАС’УЛИЯТ.

Энди қисқача масаланинг иккичи, ўта мухим ҳиссия ҳақида фикрлассак. Биз ўз олдимизга маърифатли жамиятни барпо этишини кўйганимиз. Бу олий мақсадларимиздан бири.

Хуш, маърифатли жамият қаҷон барпо этилади? Бундай жамият биз юқорида фикрлассган янги маънавий макон багрида шаклланади.

Юртимида азал-азалдан маърифатли жамият, фозил қишилар мамлакатини яратиш энг олий кадрият сифатига орузланган, унга эришишга ҳарқати килинган. Масалан, Абу Носир Форобий инсонни баҳт-саодатга элтувчи жамоа — фазилатли, етук, хосиятли жамоа, чунки инсоннинг ўзи дунё тараққиётининг энг

мукаммал ва етук якунидир, дейди. Маърифатли, фазилатли жамият барпо этиши оғзуси бугун ҳам олдимиздаги энг катта вазифалардан бири сифатида кўндаланг туриди.

Демак, маърифатли жамият янги маънавий макон багрида шаклланар экан, унда бу жамиятдаги инсонларнинг сифатлари нималардан иборат бўлиши керак, деган саволга ҳам жавоб толишимиз зарур. Албатта, бу борода ҳар кимнинг ўз фикри, нутқаи назари бор. Фикримизча, маърифатли жамиятни яшайдиган инсонлар қуидаги сифатларга эга булиши лозим.

Биринчидан, маърифатли жамиятни назаримизда, янги маънавий маконнинг асосий омиллари, биринчидан, маънавий-маърифий ишлар нафародликага эршиган, иккинчидан, барқарор ижтимоий-маънавий мухит қарор топган, уччинидан, давлат ва ҳалқ ўртасида мустажкам ўзаро ишонч руҳи шаклланган, тўртичидан, ижтимоий адопатдан иборатидан.

Биринчидан, маърифатли жамиятни назаримизда, янги маънавий маконнинг асосий омиллари, биринчидан, маънавий-маърифий ишлар нафародликага эршиган, иккинчидан, барқарор ижтимоий-маънавий мухит қарор топган, уччинидан, давлат ва ҳалқ ўртасида мустажкам ўзаро ишонч руҳи шаклланган, тўртичидан, ижтимоий адопатдан иборатидан.

Биринчидан, маърифатли жамиятни назаримизда, янги маънавий маконнинг асосий омиллари, биринчидан, маънавий-маърифий ишлар нафародликага эршиган, иккинчидан, барқарор ижтимоий-маънавий мухит қарор топган, уччинидан, давлат ва ҳалқ ўртасида мустажкам ўзаро ишонч руҳи шаклланган, тўртичидан, ижтимоий адопатдан иборатидан.

Биринчидан, маърифатли жамиятни назаримизда, янги маънавий маконнинг асосий омиллари, биринчидан, маънавий-маърифий ишлар нафародликага эршиган, иккинчидан, барқарор ижтимоий-маънавий мухит қарор топган, уччинидан, давлат ва ҳалқ ўртасида мустажкам ўзаро ишонч руҳи шаклланган, тўртичидан, ижтимоий адопатдан иборатидан.

Биринчидан, маърифатли жамиятни назаримизда, янги маънавий маконнинг асосий омиллари, биринчидан, маънавий-маърифий ишлар нафародликага эршиган, иккинчидан, барқарор ижтимоий-маънавий мухит қарор топган, уччинидан, давлат ва ҳалқ ўртасида мустажкам ўзаро ишонч руҳи шаклланган, тўртичидан, ижтимоий адопатдан иборатидан.

Биринчидан, маърифатли жамиятни назаримизда, янги маънавий маконнинг асосий омиллари, биринчидан, маънавий-маърифий ишлар нафародликага эршиган, иккинчидан, барқарор ижтимоий-маънавий мухит қарор топган, уччинидан, давлат ва ҳалқ ўртасида мустажкам ўзаро ишонч руҳи шаклланган, тўртичидан, ижтимоий адопатдан иборатидан.

Биринчидан, маърифатли жамиятни назаримизда, янги маънавий маконнинг асосий омиллари, биринчидан, маънавий-маърифий ишлар нафародликага эршиган, иккинчидан, барқарор ижтимоий-маънавий мухит қарор топган, уччинидан, давлат ва ҳалқ ўртасида мустажкам ўзаро ишонч руҳи шаклланган, тўртичидан, ижтимоий адопатдан иборатидан.

Биринчидан, маърифатли жамиятни назаримизда, янги маънавий маконнинг асосий омиллари, биринчидан, маънавий-маърифий ишлар нафародликага эршиган, иккинчидан, барқарор ижтимоий-маънавий мухит қарор топган, уччинидан, давлат ва ҳалқ ўртасида мустажкам ўзаро ишонч руҳи шаклланган, тўртичидан, ижтимоий адопатдан иборатидан.

Биринчидан, маърифатли жамиятни назаримизда, янги маънавий маконнинг асосий омиллари, биринчидан, маънавий-маърифий ишлар нафародликага эршиган, иккинчидан, барқарор ижтимоий-маънавий мухит қарор топган, уччинидан, давлат ва ҳалқ ўртасида мустажкам ўзаро ишонч руҳи шаклланган, тўртичидан, ижтимоий адопатдан иборатидан.

Биринчидан, маърифатли жамиятни назаримизда, янги маънавий маконнинг асосий омиллари, биринчидан, маънавий-маърифий ишлар нафародликага эршиган, иккинчидан, барқарор ижтимоий-маънавий мухит қарор топган, уччинидан, давлат ва ҳалқ ўртасида мустажкам ўзаро ишонч руҳи шаклланган, тўртичидан, ижтимоий адопатдан иборатидан.

Биринчидан, маърифатли жамиятни назаримизда, янги маънавий маконнинг асосий омиллари, биринчидан, маънавий-маърифий ишлар нафародликага эршиган, иккинчидан, барқарор ижтимоий-маънавий мухит қарор топган, уччинидан, давлат ва ҳалқ ўртасида мустажкам ўзаро ишонч руҳи шаклланган, тўртичидан, ижтимоий адопатдан иборатидан.

Биринчидан, маърифатли жамиятни назаримизда, янги маънавий маконнинг асосий омиллари, биринчидан, маънавий-маърифий ишлар нафародликага эршиган, иккинчидан, барқарор ижтимоий-маънавий мухит қарор топган, уччинидан, давлат ва ҳалқ ўртасида мустажкам ўзаро ишонч руҳи шаклланган, тўртичидан, ижтимоий адопатдан иборатидан.

Биринчидан, маърифатли жамиятни назаримизда, янги маънавий маконнинг асосий омиллари, биринчидан, маънавий-маърифий ишлар нафародликага эршиган, иккинчидан, барқарор ижтимоий-маънавий мухит қарор топган, уччинидан, давлат ва ҳалқ ўртасида мустажкам ўзаро ишонч руҳи шаклланган, тўртичидан, ижтимоий адопатдан иборатидан.

Биринчидан, маърифатли жамиятни назаримизда, янги маънавий маконнинг асосий омиллари, биринчидан, маънавий-маърифий ишлар нафародликага эршиган, иккинчидан, барқарор ижтимоий-маънавий мухит қарор топган, уччинидан, давлат ва ҳалқ ўртасида мустажкам ўзаро ишонч руҳи шаклланган, тўртичидан, ижтимоий адопатдан иборатидан.

Биринчидан, маърифатли жамиятни назаримизда, янги маънавий маконнинг асосий омиллари, биринчидан, маънавий-маърифий ишлар нафародликага эршиган, иккинчидан, барқарор ижтимоий-маънавий мухит қарор топган, уччинидан, давлат ва ҳалқ ўртасида мустажкам ўзаро ишонч руҳи шаклланган, тўртичидан, ижтимоий адопатдан иборатидан.

Биринчидан, маърифатли жамиятни назаримизда, янги маънавий маконнинг асосий омиллари, биринчидан, маънавий-маърифий ишлар нафародликага эршиган, иккинчидан, барқарор ижтимоий-маънавий мухит қарор топган, уччинидан, давлат ва ҳалқ ўртасида мустажкам ўзаро ишонч руҳи шаклланган, тўртичидан, ижтимоий адопатдан иборатидан.

Биринчидан, маърифатли жамиятни назаримизда, янги маънавий маконнинг асосий омиллари, биринчидан, маънавий-маърифий ишлар нафародликага эршиган, иккинчидан, барқарор ижтимоий-маънавий мухит қарор топган, уччинидан, давлат ва ҳалқ ўртасида мустажкам ўзаро ишонч руҳи шаклланган, тўртичидан, ижтимоий адопатдан иборатидан.

Биринчидан, маърифатли жамиятни назаримизда, янги маънавий маконнинг асосий омиллари, биринчидан, маънавий-маърифий ишлар нафародликага эршиган, иккинчидан, барқарор ижтимоий-маънавий мухит қарор топган, уччинидан, давлат ва ҳалқ ўртасида мустажкам ўзаро ишонч руҳи шаклланган, тўртичидан, ижтимоий адопатдан иборатидан.

Биринчидан, маърифатли жамиятни назаримизда, янги маънавий маконнинг асосий омиллари, биринчидан, маънавий-маърифий ишлар нафародликага эршиган, иккинчидан, барқарор ижтимоий-маънавий мухит қарор топган, уччинидан, давлат ва ҳалқ ўртасида мустажкам ўзаро ишонч руҳи шаклланган, тўртичидан, ижтимоий адопатдан иборатидан.

Биринчидан, маърифатли жамиятни назаримизда, янги маънавий маконнинг асосий омиллари, биринчидан, маънавий-маърифий ишлар нафародликага эршиган, иккинчидан, барқарор ижтимоий-маънавий мухит қарор топган, уччинидан, давлат ва ҳалқ ўртасида мустажкам ўзаро ишонч руҳи шаклланган, тўртичидан, ижтимоий адопатдан иборатидан.

Биринчидан, маърифатли жамиятни назаримизда, янги маънавий маконнинг асосий омиллари, биринчидан, маънавий-маърифий ишлар нафародликага эршиган, иккинчидан, барқарор ижтимоий-маънавий мухит қарор топган, уччинидан, давлат ва ҳалқ ўртасида мустажкам ўзаро ишонч руҳи шаклланган, тўртичидан, ижтимоий адопатдан иборатидан.

Биринчидан, маърифатли жамиятни назаримизда, янги маънавий маконнинг асосий омиллари, биринчидан, маънавий-маърифий ишлар нафародликага эршиган, иккинчидан, барқарор ижтимоий-

ИСЛОХОТЛАР – АМАЛДА

САНОАТ ИНҚИЛОБИГА МУҲИМ ТИРГАКЛАР

Олмалиқда иқтисодиётимиз ривожига таянч асослар яратилмоқда

Бошланиши 1-бетда

Ушбу сармоя эвазига Нодир металлар ва қаттиқ қотишмалар ишлаб чиқариш бўйича илмий-ишлаб чиқариш бирлашмасининг Ўзбек-Кореис илмий техник маркази кошида саноат тажриба цехи ташкил этилади. Цех замонавий лаборатория жижозлари ҳамда технologияларни ускуналар билан таъминланниб, у ерда илмий ишланмаларни тижоратлаштириш дастурига асосланган ҳолда ишлаб чиқариши мөдернизиация қилиш, янги технологияларни жалб этиш бўйича тадқиқотлар олиб борилади.

2023-2027 йилларда амалга оширилиши кўзда тутилган лойиха доирасида кўшина илмий тадқиқот дастури амалга оширилади. Ўзбекистонда кореялик эксперталар иш олиб боради, комбинат мұхандислари эса Жанубий Кореядаги амалиёт ўтайди.

Яна бир янги маҳсулот — аммоний октамолидаги эса тутиనи қамайтириш ва оловни сўндириши хусусиятига эга. Ушбу модда барча пластик маҳсулот (поливинилхорпид)нага қўшилганда уларнинг фойдаланилигига барҳам беради.

Мамлакатимиз тог-кон саноатига даҳлор бу каби лойихалар катта ёки қичиқ бўлишидан қатъни нажуд жуда мухим. Чунки тармоқдаги ҳар қандай янгилик ишлаб чиқаришга катта таъсир кўрсатади.

Қайд этиш керакки, Олмалиқ кон-металлургия комбинатида эришилаётган натижалар, умуман, мамлакатимиз тог-кон саноати ривожида Нодир металлар ва қаттиқ қотишмалар ишлаб чиқариш бўйича илмий-ишлаб чиқариш бирлашмасининг алоҳидаги ўрни бор. Бинобарин, бирлашмагдаги илмий изланишлар ушбу соҳа ривожида катта ахамият касб этади.

Энг муҳим бўлинманинг аҳамиятли ишланмалари

Нодир металлар ва қаттиқ қотишмалар ишлаб чиқариш бўйича илмий-ишлаб чиқариш бирлашмаси комбинат таркибида энг муҳим бўлинмалардан бири хисобланади. Бирлашмада молибден ванадий хамда вольфрам штабикилари, брикетлари, вольфрам карбиди, оповбардош керамик ҳамда қаттиқ қотишмалардан тайёрланган маҳсулотлар ишлаб чиқарилади. Маҳсулотлар, асосан, экспортга йўналтирилади. Масалан, бирлашма томонидан ўтган йили 33,3 миллион долларлик маҳсулот экспорт килинган бўлса, ичи бозорга 29,18 миллиард сўмлик маҳсулот етказиб берилган. Комбинат таркибий бўлинмаларга эса 1,09 миллиард сўмлик маҳсулот юборилган. Бирлашмада ҳозирги кунда 1 минг 127 нафар ишчи-ходим меҳнат кимлекда.

— Бундан ташкири, 2019 йилда Ўзбек-Кореис илмий техник маркази фаолияти йўлга кўйилгани ҳам яхши натижка бермоқда, — дейди Нодир металлар ва қаттиқ қотишмалар ишлаб чиқариш.

Бирлашманинг ривожланиши дастурига мувоғифик, "Ингичка" кони колдикларидан йилига 150 тонна кувватга эга вольфрам концентратини 35 фоизли вольфрам оксиди (WO_3) билан боитиш режалаштирилган. Кон колдикларидан тўлиқ фойдаланиши бошланганда йилига 100 тонна вольфрам метали ишлаб чиқариш имконияти вужудга келади. Бу 5,7 миллиард сўмлик маҳсулот, дегани. Лекин бу ҳам чегара эмас. Келгуси йилда "Ингичка"дан 13,7 миллиард сўмлик 285 тонна (ўтчача 28 фоизли WO_3) вольфрам концентрати олиши мумкин бўлуди.

Дастурга биносан, 2022 йил мобайнида молибден ишлаб чиқариши ошириш, Нодир металлардан тайёр маҳсулотлар ишлаб чиқариш, эмирилишга бардоши қопламалар кўллаш технологияларини жорий этиш, карбид чиқинчиларидан кобальт оксиди олиш, рух ишлаб чиқариниң қайта ишланувни эртималаридан индий ажратиб олиш технологияларини ишлаб чиқиш ва жорий этиш каби лойихалар рўёбга чиқарилди. Натижада 135 нафар кишининг бандлиги таъминланниб, 20 дан ортиқ янги маҳсулот турлари ўзлаштирилди.

Умуман олганда, "Олмалиқ кон-металлургия комбинати" АЖ жамоаси учун якунланган йил муваффақиятни кечди. Жамоа йил давомидаги 943,8 миллион долларлик ёки белгиланган режага нисбатан 10,3 фоиз кўп маҳсулот экспорт килди. Шундан 639,6 миллион долларлик мис маҳсулотлари, 193,1 миллион долларлик мисдорида рух метали, 33 миллион

МАЗКУР QR-КОДНИ СКАНЕР ҚИЛИШ ОРҚАЛИ ВИДЕОЛАВҲАГА ЎТИНГ.

Шу билан бирга, жорий йилда кўшима экспортбол умумий қиймати 1,8 миллион долларлик 27 тонна вольфрам штабикилари ва маҳаллийлаштириш дастури доирасида вольфрам таркиби 27,9 миллиард сўмлик 36 тонна қаттиқ қотишмалар, асбоблар (кечкич, парма) ишлаб чиқаришига барҳам беради.

"Ингичка" вольфрам конининг технологияларини қайта ишлаш учун комбинатга еркаки участкаларидан фойдаланиш ҳуқуқи буревути руҳсатнома тақдим этилган эди.

Маълумот ўрнида айтиш ўринники,

"Ингичка" вольфрам кони Самарқанд вилоятидаги Каттакўргон тумани худудидаги Зираубулок тогларининг жанубий-шарқий этаклари жойлашган. Худудда ўтчача 0,082 фоизлик 19 минг 771 минг тонна ҳажмадига вольфрам таркиби чиқинчилар мавжуд.

— "Ингичка" конидан ойига ўтчача 9-10 тоннагача вольфрам концентратини олиш мумкин, — дейди "Олмалиқ кон-металлургия комбинати" АЖ инвестициялар департamenti босхлиги вазифасини бахарувчи Обид Жонсановд. — Утган йилнинг деқабр, ойига "Ингичка" бойитиш фабрикаси фойдаланишига топширилди. Фабрика таркибига кабул қиливчи бункер, вирбогрантингача, лента конвейер, айланма сепаратор, тебрания столлар, флотация машиналари ва 82 ўринга мўлжалланган икимтими соҳа объектлари киради. Чиқинчиларни қайта ишлаш орқали фабрикада вольфрам концентратини ажратиб олиш ҳисобига янги турдаги юқори кўшилган қиймати экспортбол маҳсулотлар ишлаб чиқарилади. Бу комбинатга йилига 2 миллион долларлик мисорида фойда кептиради.

Ушбу обьект шунгидек, ҳудудга ривожлантириш ва янги иш ўринлари яратишда, аҳоли даромади ва турмуш даражаси яхшиланишига хизмат килади.

2022-2026 йилларда бирлашмани ривожлантириш дастурига кўра, умумий қиймати 161,05 миллион долларлик 34 пойта амалга оширилиши белгиланган.

Дастурга биносан, 2022 йил мобайнида молибден ишлаб чиқариши ошириш, Нодир металлардан тайёр маҳсулотлар ишлаб чиқариш, эмирилишга бардоши қопламалар кўллаш технологияларини жорий этиш, карбид чиқинчиларидан кобальт оксиди олиш, рух ишлаб чиқариниң қайта ишланувни эртималаридан индий ажратиб олиш технологияларини ишлаб чиқиш ва жорий этиш каби лойихалар рўёбга чиқарилди. Натижада 135 нафар кишининг бандлиги таъминланниб, 20 дан ортиқ янги маҳсулот турлари ўзлаштирилди.

Умуман олганда, "Олмалиқ кон-металлургия комбинати" АЖ жамоаси учун якунланган йил муваффақиятни кечди. Жамоа йил давомидаги 943,8 миллион долларлик ёки белгиланган режага нисбатан 10,3 фоиз кўп маҳсулот экспорт килди. Шундан 639,6 миллион долларлик мис маҳсулотлари, 193,1 миллион долларлик мисдорида рух метали, 33 миллион

Жараён

www.yuz.uz

f yuz.uznews

yuz_official

ЯНГИ

ЎЗБЕКИСТОН

yuz.uz_news

**ВОЛЬФРАМ КОНЦЕНТРАТИ
КОМБИНАТИНГ НОДИР МЕТАЛЛАР
ВА ҚАТТИҚ ҚОТИШМАЛАР ИШЛАБ
ЧИҚАРИШ БИРЛАШМАСИГА ЕТКАЗИБ
БЕРИЛАДИ ВА МАҲАЛЛИЙ ХОМАШЁЛАР
АСОСИДА МАҲСУЛОТ ОЛИШ ИМКОНИЯТИ
ЯРАТИЛАДИ.**

Чиқариладиги вольфрам концентрати 290 минг тонна мис катоди, 38 тонна оптин ва 203 тонна кумуш, 2024-2028 йиллар мобайнидаги иккичи босқичида 400 минг тонна мис катоди, 50 тонна оптин ва 270 тонна кумуш металлари ишлаб чиқариша ёришилади.

Комбинатнинг яна бир мис кони — "Калмокир" йилга бир мис катоди, 800-1000 метр масофада жойлашган. Агар, бу иккича бориб, дунёда мисга бўлган талаб 40 фоизга ошиди. Демак, қайси мамлакатда мисни тошлиш, қазиц ва ишлаб чиқариши кўллаб-куватланиб, йирип лойихалар амала оширилса, бунинг учун инвесторларга кулагай мухит яратиска, унинг иқтисодиётни ривожлантириб, жаҳон миқёсидаги нуфузи ҳам ошиди. Бу борада Президентимиз Шавкат Миризёев томонидан илгари сурʼиган бўлиб, ушбу лойиҳа 2028 йилгача амалга оширилиши рижалаштирилган. Табиийки, бу Ўзбекистон барча соҳа ҳамда тармоқлар катеда тог-кон саноати, табиий бойликларни кўтариштириб, ҳама оширилганда ишлаб чиқаришига барҳам беради.

Статистик мазлумотларга кўра, "Калмокир" ва "Ёшлиқ-1" дунёда оптин миқдори бўйича 1-ўрин, руда таркибидаги оптин бўйича 2-ўрин, руда ҳажми бўйича 3-ўрин, мәнданига мис мидори бўйича 6-ўринни эгаллайди.

— Бир лойиҳа иккичисига йўл очади. "Ёшлиқ-1" конини ўзлаштириш доирасида йилга 60 миллион тонна руданини кайта ишлаб кувватига эга бўлган 3-Мис бойитиш фабрикаси курилиши ҳам бугун жадал тус оғлан, — дейи фикрини давом эттиради Обид Жонсановд. — Бугунчага ушбу фабрика барпо этилиши учун 869,2 миллион доллар маблан ўйнаптирилди. Шундан 396,8 миллион долларлири Тикланши ва тараққиёт жамғармаси хисобидан бўлса, 396,4 миллион долларлири

— Бир лойиҳа иккичисига йўл очади. "Ёшлиқ-1" конини ўзлаштириш доирасида йилга 49 фоиз мисни ишлаб чиқарувчи ва 98,3 фоиз мисни ажратиб олиш даражасини таъминлайдиган "Double Flash" технологияси билан жиҳозланади.

Хусусан, якик иккича йилда барло этиладиган янги металлургия мажмумасининг металлургия бўйимни дунёдаги 49 фоиз мисни ишлаб чиқарувчи ва 98,3 фоиз мисни ажратиб олиш даражасини таъминлайдиган "Double Flash" технологияси билан жиҳозланади.

5-сон сульфат кислотаси цехига эса энг юқори экологик талабларга жавоб берувчи ҳамда технологик газлардан 99,7 фоиз оптингурт ажратиб олиш имкониятига эга "Lurec" технологияси ўрнатилади. Сульфат кислотаси омбори курилиши якунланган.

Мисни электролизлаш цехига "асос" ясашни ва алмаштиришни талаб қилмайдиган (хозир "асос" титан ёрдамида тайёрланади) ҳамда доимий равишда алмаштирилди) технология кўлланилади. Янги цех курилиши учун тайёрларни ишлари 60 фоизга бажарилган.

2-сон мис бойитиш фабрикаси шаллардан мис ва башка кимматдахо металларни ажратиб олиш даражасини 80 фоиздан ошириш чоралари кўрилмоқда. Ўзбекистон тог-кон саноатидаги, хусусан, "Олмалиқ кон-металлургия комбинати" Аждаги бу каби лойихалар давлатимиз раҳбарининг ҳам доимий эътиборида. Бинобарин, Президентимизнинг Олий Мажлиси ва Ўзбекистон халқига йўллаган Мурожаатномасида бунга алоҳида эътибор бератилди.

...Мисол учун, "Ёшлиқ" мис конини ўзлаштиришнинг биринчи босқичи якуннага етказилиб, 60 миллион тонна руданини кайта ишлаб кувватига эга 3-мисни бойитиш фабрикаси ишга тушади. Бу орқали "Олмалиқ комбинатининг руданини кайта ишлаб куввати хозирги 40 миллиондан 100 миллион тоннагача етади.

Шу билан бирга, Олмалиқ комбинатининг бойитиш фабрикаси ва Мис эртиши замони лойиҳаларни бошланади.

...Металлургия соҳасида амалга ошириётган катта дастурларимиз беш йилдан кейин мисни — 3 баробар, олтинни эса йилига 150 тоннагача ошириш имконини беради", деб таъкидлади давлатимиз раҳбари.

Умуман, Мурожаатноманинг олтинчи йўнанишида иқтисодиёт мажаллий ва хорижи инвестицияларни кўпайтиришга алоҳида эътибор каратилиб, сунгти оптингурт ҳамини ялпи ичи маҳсулотнинг 30 фоизидан оширишга ёришилганни, 2023 йилда қарийб 30 миллиард доллар сармоя жалб кинини эвазига умумий қиймати 8 миллиард долларлик 300 дан зиёд лойиҳа старт берилши кайд этилди. Булардан кўринадиги, мамлакатимиз саноати, хусусан, тог-кон, металлургия сингари етакчи тармоқларида ҳам оламашумул янгиланиши жараёни, ўзгаришлар давом этаверади.

**Дилшод, УЛУФМУРОДОВ,
"Янги Ўзбекистон" мухбири**

УНУТМАС МЕНИ БОГИМ

ХОЖИ АБДУЛАЗИЗНИНГ танбури қаерда?

Бўлса лаҳну нағмада огохлиғ,
Беҳки тоат вақтида гумроҳлиғ.

Алишер НАВОЙИ

Бошлиниши 1-бетда

Бухоро ва Хоразм қатори Самарқанд ҳам мутъоз куй ва ашуалар маскани эди. Шунинг учундир, ёш болалигидан мусиқа жону дили бўлган Тургуннинг юрагида алланечук түйгү. Юнус Ражабий, Ризқ Рахабий, И момжон Икромовга ҳаваси кеди шу топда. Пойтаҳт Самарқанд бўлган пайтларда улар мусика ва хореография институтининг талабалари эди. Хожи бобонинг Кўмаскид маҳалласидаги ховлисизда яшаб, маком йўллари, соз чалиши ва ашула айтиш бўйича у кишидан сабоқ олган.

Хаёлчан қадам босарсан, „Устоз кўрган шогирд қандай баҳтили. Айниска, устозинг эл таниган, юрт эътироф этган буюк инсон бўлса, — кўнглидан ўтказди навқирон Тургун. — Миллий мусиқамизнинг забардаст намояндаси Хожи Абдулазиз эса энди орамизда йўк“.

У кекса эскифурӯз ёнидан ўтәётуди, кўзига лов этиб танбур кўринди... Йўлидан тўхтаб, асбобга узоқ тикилишидан нимядир фахмал:

— Танбур сотилимайди, — деди эгаси.

— Сотилимайди? — норозинамо қарди ийит. — Таъба. Сотилимайдиган нарса нима қилип туриди бу ерда?

— Болам, хоҳаганинги ол. Арозон қилиб бераман. Лекин танбурга ҳавас килма.

— Бошқа нарса қеракмас, — деди Туругун. Нигоҳи ҳамон танбурда эди. — Кўрсам бўладими?

— Кўриб турибсан-ку. Кўлингинг олишинг шартми? Биласанни, у қанақа танбур? Табарру! Ўглим, йўлнингдан қолма.

— Бобоён, меҳмонман, — деди Тургун кўзларини жавдиратиб, — Тошкентдан келдим. Мусиқанини яхши кўраман. Аклимини таниганимдан бери уйимиз тўрида, биласизми, нимани кўрдадим — деворга осилган дутор ва танбурни. Отам билан машқ қилганин. Танбур чалиб катта бўлганимданни, шу танбурни кўри... — у чўнтигига кўл солиб, ноҳун чиқарди. — Ихозат берсангиз бир қўй чалиб берсан.

— Ҳунарингни кўрсатмоқчимисан? Кўймадинг-қўймадинг. Мана, — асбобни олиб узатди эскифурӯз. — Лекин эҳтиёт бўлиб ушла. Биласанни кимнинг танбурни? Ҳожи бобоники!

Танбурни оларкан:

— Қайси Ҳожи бобо? — ялт этиб қарди ийит.

— Ҳожи Абдулазиз Абдурасулов. Эшитганимисан?

Кўзлари катта-катта очилди Тургуннинг, лаблари пиҷирлари:

“

УНИНГ ИЖРО МАҲОРАТИ ЭНДИ САМАРҚАНДЛИК ШИННАВАНДАНИ ЛОЛ ҚОЛДИРЯПТИ. ЭСКИФУРУШ КЎЗ ОЛДИДА ҲОЖИ АБДУЛАЗИЗ ЖОНЛАНДИ БЕИХТИЁР. ҚЎЛИДА ТАНБУР, КЎЗЛАРИНИ ЧИРТ ЮМИБ, ЎЗИГА ХОС ТАРЗДА ЧАЛАРКАН, ПАНЖАЛАРИ ПАРДАЛАР УСТИДАН ЭРКИН ЙЎРҒАЛАР, БАРМОҚЛАРИ ТОРНИ ЭМСАС, ҚАЛБНИ ТИРНАЁТГАНДЕК ТИМДАЛАРДИ.

— Наҳот...

Вужудида ғалати ҳислар уйғонаркан, ҳамроҳига разм солиб: — Абдулазиз бононгайтасизми?

— Билсанми, у киши ким бўлган?

Мусиқамига гултогочи. Бетакор овоз соҳиби — Самарқанд бўлуди!

Кўнглини ярятувчи кўй эшилди гўё тошкентлик ийит. Ҳузурбахш садо газзарни кўрганига қўйди. Пардалар устида ҳўяни кўзларини тегикларни кўзларни таҳомидига таъсизлайдиганни сизди.

— Билсангиз, мъянавий устоз деб, гойбона устоз деб биламон Ҳожи бобони. Пластиналарини кўп эшиштаман, ҳар эшиштанини ўзимга нимадир оламан...

Туругун сурурли ҳаяжон огушида асбобинг у ёқ-бу ёғига сукланиб қарар, панжалалари баробари овозининг ҳам титраб чиқаётганини сезди. У танбурни ўпди. Гупурлаб ураётган юрагига боди.

— Наҳотки, бу Ҳожи бобоники.

— Шундай баландми ихлосинг? — мўйсафид хиёл жилмайди.

— Асти сўраман!

— Яхши. Сенга ишондим, ёш танбурчи. Бежиз ноҳун олиб юрмайсан! Қани, «Бозургоний»ни пластиника ва радиодан

эшиларди. Ўзи ҳам шу ва бошқа илоҳий оҳангларни ижро эта бошлади кейинчалик.

Ана, унинг ижро маҳорати энди самарқандлик шинавандани лол қолдиряпти. Эскифуруш кўз олдидаги Ҳожи Абдулазиз жонланди беихтиёр. Қўлида танбур. Кўзларини чирт юмиб, ўзига хос тарзда чаларкан, панжалалари пардалар устидан эркин йўрғалар, бармоқлари торни эмас, қалбни тирнаётгандек тимдаларди.

Пири комил назардан гойиб бўлиб, ўрнини муносиб мурид эгаллагандек. Танбур дастасини эзӣ, ундан анвойи оҳангларни сиқиб оллати бамисоли...

Руҳигати ҳаловат ва аллакандай со-коинлик бахш этувчи сехрли оҳанг.

Эскифуруш бир лаҳза қаердаплигини унугландайди. У рўйи заминда — бозорнинг бир четидаги эмас, оҳанглар қанотидан маҳкам тутиб, авжи фалақда — арш томон учуб боряпти.

хунарингни бир кўрай. Нимани чалиб берасан? Лекин бисмиллосиз бошлама!

— Хўп бўлади, бобоюн. «Бозургоний»га қандоксиз?

У ноҳунни кўрсаткич бармогига тақди. Танбур пардаларини кулогия якин олиб бориб, созлай болашади. Кўз узолмай қолди мусика асроридан хабардор кекса ҳамроҳи: бола созлаш таомилидан яхшигина оғоҳ! Пардалар устида йўргалашга моҳир кўлларини тетик харакати, жараёндаги якказарб, жуфтзарб, калтарез, пирраги қаби усолларга қандай эътибор берёётганидан бу мъалум. Ана, ниҳоят, кўнгилдагидек садо бера бошлади тараётган савт.

— «Бозургоний», дедингми, болам?

Ёш танбурчи Ҳожи Абдулазиз басталаган бу оҳангни болалигига ўрганган эди. Ҳафтада бир-икки марта уйларидан маҳшоҳи ҳонандадан жам бўлади. Болакай дастурхон ёзиб, чой кептириб хизматларини қилип, улар чалгандага диккат билан тинглар ва мушоҳада этарди. «Эътибор билан кулоқ тустанг, кўй дилингта кўчади», деганди отаси.

“Бозургоний”ни пластиника ва радиодан

ошкор этди. — Бежиз келмадинг, болам. Сени...

Билсанми, сени Ҳудойиминг ўзи опекди? Авлиё ота ҳам билардилар. Келишингни айтгандилар.

— Офарин! — деди беихтиёр.

Оҳанг якунига етгач, ийит бошини кўтарида. Э-ҳа, ийигизшибди-ку?

Ҳожи бобонинг ҳамшахарлари юзида мамнунлик.

— Падарингга рахмат! — деди бирор.

Кимидр мъоними оли билан қойил қолганини билдиримокда.

— Балли, болажоним!

— Бале, писар, бале! Қаерда ўргандинг? Ҳожи отадан сабоқ олмаганимисан мабод?

— Атрофидагиларнинг ҳавас билан, меҳр билан бокишидан Тургун руҳланди. Зўр чиқдими ўзим? Ҳожи бобо-

ниг руҳи поклари мадад қилмадими? «Бозургоний»ни марқ билан тинглаган бозордагилар ҳам руҳан юксалгандек.

Эскифуруш билан ёш ижочини ёлғиз колдириб, улар тарқалиши.

Тургуннинг хуш-хаёли эса ранги ўчган танбурда эди. Асбоб анча вакт «парваришиз» қолган курнишади. Лекин қанийди Абдулазиз отанинг танбурини сотиб олса!

— Ҳаётини ушлаб:

— Ё Парвардигор, — дер эди эскифуруш.

— Бир куни келишини билардим-куя, лекин унинг йигирма яшар ноглини болалигини сиқиб оллати бамисоли...

Бундай бўлишини ўйламаганди!

Ийит мўйсафид мўлтирад тикилиб колди. Нима килган унга? Нимадан бунчалик таъжужубда?

— Бобо, нима булди?

— Наҳот.. Наҳотки, бу сен?.. — Тургундан кўз узолмасди мўйсафид.

Кейин ҳайрат-ҳаяжонининг сабабини

камрок, лекин топаман. Дарров топиб келиб, айтганингизни бераман.

— Нималар деяспан, болам?! — мўйсафид кучоқ очди. — Шундай табаррук нарса ҳам пулга сотиладими? Танбур сенга тухфа! Кел, бағримга босай.

...Табаррук асбобни кўксига босаркан, Тургун узида йўқ масрур эди.

Мўйсафид: — Кўрптилар, — деди жилмаймай. — Мамнун бокятилар. Фақат биз кўрмаймиз.

— Ҳожи бобоники?

— Авлиё отани!

Шу тариқа ёш мусиқачи қўлида Ҳожи Абдулазизнинг танбури, бир дунё завқ ва суурор билан Тошкентга қайти. Эскифуруш билан танбурни олдинги ҳолати тикилди.

Ҳар оиласининг азиз нарсаси бўлади. Масалан, Куръон китоби, ота-ондан қолган бирор ягона ёдгор ва ҳоказо. Алимматовлар хонандони эса яна бир «муқаддас» нарса — Самарқандан келтирилган танбур билан бойиди.

Файзли, хосияти ва шарофатли асобоб.

Үй эгаси: — Биласизми бу танбур кимини? — дер эди фарҳ билан меҳмонларига.

Ийиллар давомида шу танбурни чалган, Ҳожи Абдулазиз яратган барҳаёт наволарни, хусусан, «Бебокча», «Тул узорим», «Курбон ўлам», «Насрлойӣ», «Самарқанд ушшони»ни маҳорат билан ижро этган Тургун Алимнатовнинг ўзи ҳам бетакор оҳангоз сифатида ўзек милий мусиқасининг етук намояндадаридан бирига айланди. Унинг ижроидаги танбурни оларни кўнглини таъсизлайдиганни сизди.

— Бетакор созанд ва хонандада Ҳожи Абдулазиз қачонлардир басталаган кўйларни пластиналардан тинглаб, норид истеъодидони қайсайдир киррапларида ҳайратда қолганини яширмайман, — деганди Т.Алиматов. — Миллий мусиқаси пири комилининг илҳомбахш ижоди болалигидаги каби бугунги кунда ҳам доимий ҳамроҳим.

Ҳожи Абдулазиз Абдурасуловни гойбона устоз деб билган Тургун ота Алиматов ҳам энди орамизда йўқ. Танбур нима бўлди?

Тургун Алимнатовнинг санъаткор на-бираси Аброр Зуфаровнинг таъкидларича, Ҳожи Абдулазиздан келган танбурни ўзига савтиёт намуналири таъсизлайдиганни сиз билан оғелини сурмамон.

Ҳожи Абдулазиз Абдурасуловни гойбона устоз деб билган Тургун ота Алиматовнинг сурмамони таъсизлайдиганни сиз билан оғелини сурмамон.

— Бетакор иштадонида Ҳожи Абдулазиз Абдурасуловни гойбона устоз деб билган Тургун ота Алиматовнинг санъаткор на-бираси Аброр Зуфаровнинг таъкидларича, Ҳожи Абдулазиздан келган танбурни ўзига савтиёт намуналири таъсизлайдиганни сиз билан оғелини сурмамон.

Раъно ола бугун Нишон тумани хунармандлар уюмаси раҳбари ҳам хи-собланади. Шу